

5. Tidsbegrænsninger for isolation

5.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 770 d, stk. 2, jf. § 767, stk. 1, indeholder et krav om, at der ved rettens afgørelse om isolation skal fastsættes en frist for indgrebets længde. Fristen skal være så kort som mulig. Ved iværksættelse af isolation må den første frist for indgrebets længde ikke overstige 2 uger. Fristen kan forlænges med højst 4 uger ad gangen. For unge under 18 år kan fristen for isolation dog højst forlænges med 2 uger ad gangen.

Tidsmæssige overgrænser for isolation er fastsat i retsplejelovens § 770 c.

Efter § 770 c, stk. 1, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 4 uger, hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år.

Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke i 6 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger, jf. § 770 c, stk. 2.

Angår sigtelsen en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 3 måneder, jf. § 770 c, stk. 3, 1. pkt. Fra denne hovedregel gælder imidlertid en snæver undtagelse, hvorefter retten undtagelsesvis tillade, at en isolation udstrækkes ud over 3 måneder, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret, jf. § 770 c, stk. 3, sidste pkt.

Anvendelse af isolation ud over 3 måneder forudsætter efter forarbejderne, at det ikke kan bebrejdes politiet eller anklagemyndigheden, at efterforskningen ikke har gjort det muligt at tilvejebringe den fornødne bevissikring inden udløbet af den normale frist. Isolation ud over 3 måneder vil navnlig kunne komme på tale i sager om alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet, hvor der på grund af sagens internationale forgreninger er behov for efterforskning i udlandet, f.eks. i sager om organiseret narkotikakriminalitet. Desuden vil der undtagelsesvis kunne forekomme andre sager, hvor helt særlige grunde fører til, at isolation er påkrævet ud over 3 måneder, og hvor det på grund af kriminalitetens art og karakter må antages, at de sigtede i særlig grad kan – og vil – modvirke efterforskningen.

For så vidt angår arrestanter under 18 år, må isolation i ingen tilfælde finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger, jf. § 770 c, stk. 4.

De nævnte frister regnes fra iværksættelsen, selv om der senere rejses nye sigtelser. Afhængig af strafferammen kan en ny sigtelse dog efter reglerne føre til, at overgrænsen forlænges.

Fristerne gælder isolation i »sammenhængende tidsrum«. Fristerne i § 770 c, stk. 1-4, udelukker derfor ikke, at en person, der har været isoleret i et sammenhængende tidsrum op til den maksimumgrænse, som måtte gælde i det konkrete tilfælde, efterfølgende anbringes i isolation på ny, fordi der fremkommer nye forhold.

5.2. Strafferetsplejeudvalgets forslag

5.2.1. Tidsmæssige overgrænser for isolation

Strafferetsplejeudvalget har overvejet, om de tidsmæssige overgrænser for isolation bør sættes ned.

På baggrund af bl.a. erfaringerne med den ændring af isolationsreglerne, som skete i 2000, anser Strafferetsplejeudvalget spørgsmålet om varigheden af isolation for at være helt centralt. Belastningen ved at være isoleret må således antages navnlig at gøre sig gældende efterhånden, som isolationsperioden udstrækkes i tid, og lovændringen i 2000 har i praksis vist sig ikke i tilstrækkeligt omfang at nedbringe den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængsling i isolation.

Også det forhold, at isolation i de mindre alvorlige sager med henblik på at beskytte en efterforskning rettet mod langt alvorligere kriminalitet ikke bør være udelukket, jf. ovenfor pkt. 4.2.2., medfører efter udvalgets opfattelse, at der bør fastsættes snævre tidsgrænser med hensyn til de lavere strafferammer.

Betydningen af snævre tidsmæssige overgrænser for isolation understreges efter udvalgets opfattelse endvidere af, at udvalget ikke i øvrigt har fundet grundlag for at skærpe de almindelige materielle betingelser for isolation, jf. ovenfor pkt. 4.2.1., 4.2.3. og 4.2.4.

Et *flertal* i Strafferetsplejeudvalget (9 medlemmer) foreslår, at de gældende overgrænser for isolation i retsplejelovens § 770 c, stk. 1-3, nedsættes således, at

- grænsen ved de lavere strafferammer (dvs. lovovertrædelser med en strafferamme på 1 år og 6 måneder eller derover, men mindre end 4 år) nedsættes fra 4 uger til 14 dage,
- grænsen ved mellemgruppen (dvs. lovovertrædelser med en strafferamme på 4 år eller derover, men mindre end 6 år) nedsættes fra 8 uger til 4 uger, og
- grænsen ved de højeste strafferammer (dvs. lovovertrædelser med en strafferamme på 6 år eller derover) nedsættes fra 3 måneder til 8 uger.